

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşanan terör olayları nedeni ile köyler boşalmış, kitlesel bir göç olayı yaşanmıştır.

Metropol kentlerin varoşlarında ağır sorunlar yaşayan vatandaşlarımız köylerine geri dönüş için gerekli imkan ve ortam bulamamışlardır.

Göç yaşanan bu bölgelerde tarım ve hayvancılık durma noktasına gelmiş, ülkemiz ekonomisinde olumsuz sonuçlar doğurmuştur.

1999 yılında “Köye Dönüş ve Rehabilitasyon” projesi koordinasyonu için GAP İdaresi görevlendirilmiştir.

Ancak gerek İnsan Hakları İzleme Komitesi'nin raporlarından, gerek GAP İdaresi'nden alınan bilgilerden, gerekse bölgenin mevcut durumundan GAP İdaresi'nin anılan projenin hayata geçirilmesinde etkin bir başarı gösteremediği tespit edilmiştir.

Ülkemizin en temel sorunlarından biri olan göç travmasını iyileştirmek ve köye dönüşleri sağlamak amacı ile Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Hasan GÜYÜLDAR
Tunceli Milletvekili ve
34 Milletvekili

- 1.- Hasan GÜYÜLDAR- Tunceli
- 2.- V. Sinan YERLİKAYA- Tunceli
- 3.- A. İsmet ÇANAKÇI- Ankara
- 4.- Mehmet PARLAKYİĞİT- Kahramanmaraş
- 5.- Mustafa YILMAZ- Gaziantep
- 6.- Halil AKYÜZ- İstanbul
- 7.- Nejat GENCAN- Edirne
- 8.- Mehmet Ali ARIKAN- Eskişehir
- 9.- Mehmet IŞIK- Giresun
- 10.- Kazım TÜRKMEN- Ordu
- 11.- İlyas Sezai ÖNDER- Samsun
- 12.- Şevket ARZ- Trabzon
- 13.- Necati UZDİL- Osmaniye
- 14.- Ali Cumhur YAKA- Muğla
- 15.- Nurettin SÖZEN- Sivas
- 16.- Feridun Fikret BALOĞLU- Antalya
- 17.- Erol TINASTEPE- Erzincan
- 18.- Mustafa ÖZYURT- Bursa
- 19.- Osman ÖZCAN- Antalya
- 20.- Ali OKSAL- Mersin
- 21.- Mehmet Nuri SAYGUN- Tekirdağ
- 22.- Nuri ÇİLİNGİR- Manisa
- 23.- Ramazan Kerim ÖZKAN- Burdur
- 24.- İzzet ÇETİN- Kocaeli
- 25.- Mustafa ÖZYÜREK- Mersin
- 26.- Sıdıka SARİBEKİR- İstanbul
- 27.- Feridun AYVAZOĞLU- Çorum
- 28.- Bayram Ali MERAL- Ankara
- 29.- Mehmet Mesut ÖZAKCAN- Aydın
- 30.- Mehmet BOZTAŞ- Aydın
- 31.- Hüseyin ÖZCAN- Mersin
- 32.- Hüseyin GÜLER- Mersin
- 33.- Feramus ŞAHİN- Tokat
- 34.- Muhsin KOÇYİĞİT- Diyarbakır
- 35.- İdris Sami TANDOĞDU- Ordu

GEREKÇE

Ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Bölgeleri'nde 15 yıl süreyle yoğun bir terör yaşanmıştır. Bu yıllarda ülkede büyük can ve mal kaybı yaşanmıştır ve günümüzde de bunun acısını yaşamaya devam ediyoruz.

30 bin insanımızın öldüğü ve binlerce insanımızın sakat kaldığı bu bölgeden göç eden ve halen bölgede yaşayan insanlarımızın ruhsal bir çöküntü içerisinde oldukları tip uzmanları tarafından yazılmaktadır, söylenmektedir.

Boşalan köylerde verimli toprakların çoraklaştığı, hayvancılığın yok olduğu, altyapıların devre dışı kaldığı bölgede resmi rakamlara göre 356 bin, Sivil Toplum Örgütlerine göre 3 milyonun üzerinde insanın bölgesini terk ettiği söylenmektedir.

Ama bir gerçek vardır ki; toprağını, bahçesini, hayvanını, evini, okulunu, işini terk eden bu insanlar önü açık olmayan bir yolculukta büyük kentlere yol aldılar. Büyük şehir varoşlarında yeni bir dünya ile yüz yüze kalan bu yığınların yaşam mücadelesinde sorunlarına yeni sorunlar eklenerek sosyal bir yara oluşmuştur.

Barınma sorunu, işsizlik, sağlık, eğitim, kültür farkı, yaşam farkı . . . Ve bununla birlikte nefret, kin, düşmanlık, ırkçı milliyetçilik, kimlik farkı, kutuplaşmalar, ülkeyi toplumsal çatışmaya taşıyan olguların yeşermesine neden olmuştur.

Köylerine dönüş yapmak isteyen vatandaşların dönüşlerinin sağlanmasını ve bu yerleşimlerde sürdürülebilir yaşam koşullarının oluşturulmasını öngören projenin koordinasyonu için GAP İdaresi görevlendirilmiştir.

Köye dönüş kapsamında OHAL ve Mücavir İller olmak üzere Adıyaman, Ağrı, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Mardin, Muş, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van İllerinden oluşan toplam 14 ilimiz bulunmaktadır.

1999 yılında kurulan GAP idaresi, kuruluş amacını içeren projesini gerçekleştirememiştir. İki aşamalı yürütülmeye çalışılan proje Köye Dönüş ve Rehabilitasyon, Köye Dönüş ve Rehabilitasyon için Alt Bölge Gelişme Planı Hazırlama idi. Ancak anılan bu projeler amacına ulaşamamıştır.

Büyük şehir varoşlarında işsizlik ve eğitimsizlik sonucu gasp, hırsızlık, cinayetler, kültürel yozlaşma ve yaşam farkı yaşayan bu vatandaşlarımızın yaşadığı bu sıkıntılar karşısında etkin bir çalışma biriminin gecikmeli de olsa yeniden oluşturulması gerekmektedir.

Geniş kapsamlı olarak oluşturulacak bu birimde boşaltılan köylerin tespiti, hane sayımı ve göç eden nüfus netleştirilmelidir. Büyük şehir varoşlarında yaşam ciddi olarak tahlil edilmelidir. Oluşabilecek uzman kadrosu ile insanlar rehabilite edilmeli, kimlik, inanç, kültür farkının ülkemizin bir zenginliği olduğu tüm topluma çeşitli çalışmalarla anlatılarak, toplumda bir güven, sevgi ve saygı ortamı yaratılmalıdır.

Boşaltılan bölgelere yönelik Bölgesel Kalkınma Planları yapılmalı ve sosyal bir yaraya ilaç olacak bir proje ile yeni bir yaşam ortamı sağlanmalıdır.

Yukarıda açıklanan nedenler göz önünde bulundurularak bölgede OHAL sonrası mevcut ekonomik ve sosyal durum araştırılarak planlı programlı bir proje çerçevesinde, devlet-vatandaş kenetlenmesiyle bir güven ortamı oluşturularak köye dönüşler sağlanmalıdır.

